

Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Ode AS

Risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd

Rapport	
Rapporttittel	Saksnummer
Endelig revisjonsrapport etter systemrevisjon av Ode AS	2025/237626
Gradering	Dato for rapport
Offentlig	04.03.2026
Deltakere i revisjonsteamet	Revisjonsleder
Tori Winther, Sunniva Lie Børsheim og Reidunn Agathe Medhus	R A Medhus

1 Innledning

Denne rapporten er oppdatert etter en gjennomgang av hvordan statistikken skal presenteres i våre rapporter i 2026. Resultatene er uendret.

Mattilsynet gjennomførte systemrevisjon hos Ode AS den 27.-28. november 2025 i henhold til varsel om revisjon datert 2. oktober 2025:

- Dokumentgjennomgang fra 31. oktober til 10. desember, ref. dokumentlisten.
- Åpningsmøte og intervju av ledelsen 27. og 28. november, samt 3. desember 2025.
- Verifikasjonstilsyn på 5 lokaliteter i perioden 21.11.2025-3.12.2025
- Oppsummeringsmøte 10. desember 2025

2 Bakgrunn og regelverk

Produksjon av oppdrettstorsk har økt sterkt fra 2018 da det ble satt ut 47.000 individ, til 2024 da det ble satt ut 10 millioner individ. Ifølge fiskehelse rapporten døde rundt 2,3 millioner torsk i sjø i løpet av 2024, sammenlignet med 1,6 millioner i 2023 og 92.000 i 2020. Årlig kumulativ dødelighetsrisiko gikk opp fra 6,8 % i 2020 og 13,3 % i 2023 til 22,2 % i 2024. Rapporten viser til at hovedutfordringene i torskeoppdrett er produksjonsslidelse, inkludert tarmproblematikk, taperutvikling og deformiteter.

Slaktemeldinger for torsk ble tatt inn for første gang i Fiskehelse rapporten 2024, og nedklassing var da registrert på 22 %. Den tilgjengelige statistikken på dødelighet og slaktekvalitet mener vi indikerer at oppdrettet torsk har betydelige helse- og velferdsutfordringer i løpet av livsløpet etter sjøsetting.

Revisjon av oppdrettsselskapene på systemnivå er ett av verktøyene Mattilsynet benytter til å påse at regelverket etterleves i havbruksnæringen. For mer informasjon viser vi til rapportserien på våre nettsider:

[Systemrevisjon av oppdrettsselskapene/Mattilsynet.](#)

Aktuelt regelverk for revisjonen:

- Dyrevelferdsloven § 3, § 8 og § 24
- Matloven § 19
- Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen
- Forskrift om transport av akvakulturdyr
- Akvabiosikkerhetsforskriften, Forordning 2020/691, Kapittel 2, Artikkel 5.

Mattilsynets adgang til å gjennomføre revisjon følger av dyrevelferdsloven § 30 og matloven § 23 om tilsyn og vedtak.

3 Mål

Målet med denne revisjonen var å undersøke om Ode AS sin risikostyring og internkontroll knyttet til biosikkerhet og velferd i land og sjøfasen er i henhold til aktuelt regelverk beskrevet i varsel om revisjon.

4 Ode AS

Vi hadde en god dialog med dere under revisjonen, og dere la godt til rette for verifikasjonstilsyn, dokumentgjennomgang og intervju. Til åpningsmøtet hadde dere forberedt en informativ presentasjon.

Ode AS har hovedkontor i Ålesund og er et ungt selskap som startet torskeproduksjon i 2020. Selskapet har seks matfisklokaliteter i sjø fra Nordfjord til Nordmøre. De eier eget yngelanlegg og slakteri i tillegg til en dedikert brønnbåt og avtale med et settefiskanlegg for påvekst. Selskapet er i ferd med å avslutte samlokalisering på den ene lokaliteten der det har vært aktuelt.

Om Ode AS	
Matfisklokaliteter i område/ produksjonsområde*	Nordfjord til Nordmøre
Antall matfisklokaliteter**	6
Dødelighetsprosent 2025***	2025: 12,7 %
Antall påviste sykdomsutbrudd i 2025, listeførte sykdommer****	2025: 1 (Francisellose)

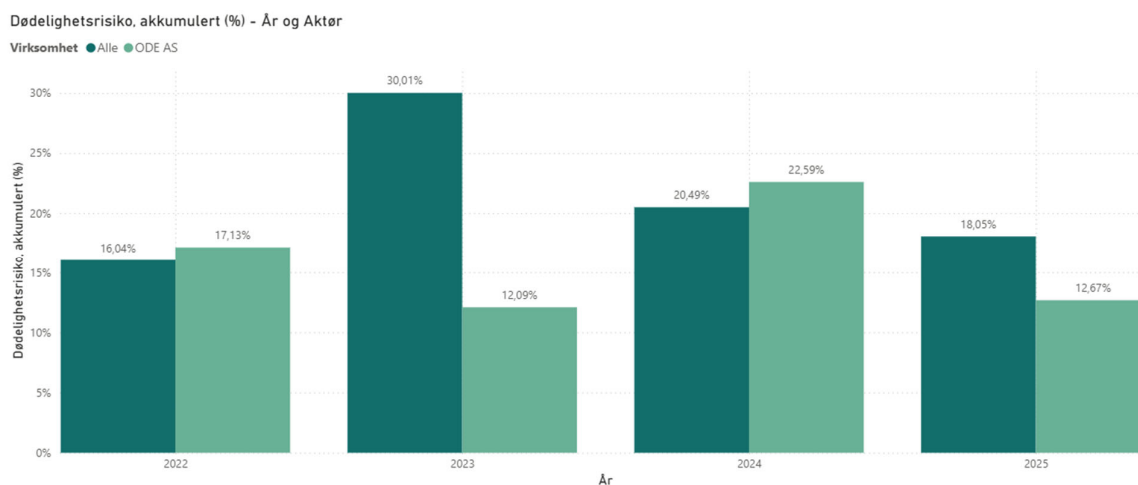
*Produksjonsområdene gjelder laks, og gir en geografisk referanse for hvor produksjonen av torsk er.

**Kilde: Akvakulturregisteret

*** Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte dødelighetstall

**** Kilde: Mattilsynets registreringer

Årlig dødelighetsrisiko i torskeoppdrett generelt og i Ode AS

Figur 1: Beregnet andel tapte oppdrettstorsk i perioden 2022 til 2025 hos alle selskap sammenlignet med Ode AS i samme periode. Dødelighet er beregnet ut fra registrerte døde, uforklarlig tap og utkast på slakteri. Kilde: Mattilsynets datagrunnlag for innrapporterte biomassetall.

5 Resultat

Denne rapporten presenterer vår vurdering av deres styringssystemer på revisjonstidspunktet innenfor revisjonens tema. Våre funn er delt inn i avvik og forbedringspunkt som vi definerer slik:

Avvik: Observasjoner der vi påviser brudd på regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi mener det foreligger risiko for brudd på regelverket, hvor vi mener virksomheten bør vurdere tiltak.

Vi har funnet følgende avvik:

- Risikovurdering, planer og tiltak
- Avvikshåndtering

Vi understreker at det kan finnes avvik og forbedringspunkt innenfor andre tema i styringssystemene som ikke er omtalt i denne rapporten.

Våre vurderinger er begrunnet med konkrete observasjoner. Disse skal ikke forstås som en uttømmende liste, men er en overordnet fremstilling av hovedtrekkene ved observasjonen og eksempler på praktiske konsekvenser.

Rapporten gir en beskrivelse av feil og mangler knyttet til regelverket. Prosesser, aktiviteter og tiltak dere har, og som er ivaretatt i henhold til regelverket, er ikke beskrevet.

5.1 Avvik

5.1.1 Risikovurdering, planer og tiltak.

Avvik:

Ode AS har mangler knyttet til kartlegging av farer og problemer og på denne bakgrunn også mangler knyttet til vurdering av risiko, og kan videre ikke vise hvordan planer og tiltak utarbeides for å redusere risikoforholdene.

Hjemmel:

Forskrift IK-Akvakultur § 5, tredje ledd bokstav f

Begrunnelse:

Ode AS har ambisjoner om årlig produksjonsvekst, samtidig som arbeidet med å utvikle kunnskap og tiltak knyttet til helse- og velferdsutfordringer pågår. Risikostyringen vektlegger praktisk problemløsning. Ode hadde ved revisjonstidspunktet svakt definerte verktøy for å overvåke og evaluere velferd. Selskapet har flere pågående prosjekter for å håndtere ulike langsiktige helse- og velferdsutfordringer, noe som vil være i prosess videre fremover. Derfor var det på revisjonstidspunktet flere områder der effekten av tiltakene fortsatt ikke var synliggjort. Ode AS kunne ikke vise oss hvordan de systematisk henter inn og nyttiggjør seg kunnskap fra egen drift for farekartlegging og risikostyring på strategisk nivå.

Vi gjorde følgende funn under revisjonen:

Generelt:

- Selskapet opplyste at de ikke hentet ut statistikk fra avviksbehandlingen med tanke på trender, som en del av farekartleggingen.

- Etter store velferdsutfordringer i løpet av andre utsett på en lokalitet, gjennomførte de flere tiltak for å bedre forholdene og en utvidelse av lokaliteten for neste utsett. Blant annet bidro den allerede planlagte flyttingen til bedre miljøforhold. Før effekten av tiltakene var bekreftet, økte selskapet antall fisk på lokaliteten fra 980.000 individ i 2023 til 1.890.000 individ i 2025.
- Sommeren 2025 startet selskapet opp med konseptet dypvannsmerd som et tiltak for å oppnå et mer stabilt merdmiljø. Planen var å ta dette i bruk på flere lokaliteter etter hvert. De hadde oppmerksomhet rundt heving og senking av not, men de kunne ikke vise til hvordan syk eller skadet fisk skulle røktes uten å heve merden, utover system for dødfiskopptak.

Biosikkerhet:

Ode AS erkjente at det var flere risikomomenter knyttet til driften der de ikke hadde fullgode tiltak ennå. Enkelte lokaliteter har hatt høy dødelighet over tid med ulike infeksjonssykdommer. Likevel økte de antall utsatt fisk på disse lokaliteten uten kontroll på effekten av tiltak.

Velferd:

- Taperfisk og deformiteter utgjorde viktige velferdsutfordringer der kunnskap og fullgode tiltak fortsatt var i prosess. Utsortering av slik fisk var hovedtiltaket for velferd, og lokalitetene hadde oppmerksomhet rundt det. Dermed var dette en viktig velferdsindikator. Selskapet hadde satt seg mål om å redusere destruksjon i sjø fra 2 % til < 1 %. Det fremkom ikke under revisjonen at destruksjonstall var evaluert i generasjonsevalueringen. Tilgjengelige tall viser også at målet ikke var nådd.
- Ode AS hadde begynt prosjektet *krafttak mot fiskedødelighet*. Dette prosjektet var delt opp i arbeidsgrupper som skulle identifisere årsaker til og finne tiltak mot dødelighet ved de ulike arbeidsprosesser. Selskapet startet prosjektet etter å ha observert betydelig dødelighet i forbindelse med håndtering og hendelser, både i ordinær drift og ved levering/flytting av fisk. Vi vurderer prosjektet som positivt. Likevel var flere av de oppførte strakstiltakene av en slik art at de kunne vært oppdaget og fulgt opp tidligere ved å bruke driftsdata og avvik inn i farekartleggingen.
- I mangel av en bransjestandard for velferdsscoreing har Ode AS ikke utviklet sin egen. Selskapet hadde to prosedyrer med sjekklister for overvåking av velferd i sjø. Prosedyren og skjemaet som tilvekstsenteret benyttet (ID 10498), anga ikke klare definisjoner og tiltaksgrenser. Prosedyren og skjemaet som ble benyttet på merdkanten (ID 10433), hadde bare tiltaksgrenser for ukentlig dødelighet ved ordinær drift. Disse svakhetene gjør det vanskelig å vurdere når praktiske tiltak skal gjennomføres.
- Arbeidet med fiskesykdommer og tarmhelse ble utført som egne prosjekt og har gitt nyttig kunnskap på operativt nivå. Vi kunne imidlertid ikke se at dette arbeidet var inkludert i risikostyringen på strategisk nivå.

5.1.2 Avvikshåndtering

Avvik

Ode har mangelfulle rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik fra krav fastsatt i eller i medhold av akvakulturlovgivningen.

Hjemmel:

Forskrift om IK-Akvakultur § 5, tredje ledd bokstav g.

Begrunnelse:

Systemet for avviksbehandling manglet funksjoner for å registrere avvik systematisk. Som en konsekvens manglet flere avviksbehandlinger viktig informasjon, og de ble i liten grad brukt til å lage oversikter eller oppdage trender over tid. Dette gjorde det vanskelig å trekke ut statistikk for læring på tvers eller over tid. Selskapet brukte produksjonsdata for å identifisere velferdsutfordringer, og gikk deretter igjennom avviksbehandlinger enkeltvis for å finne mulige årsaker og finne tiltak. Vi så at mye arbeid med velferd og helse ble gjort i prosjekter uten å være registrert i systemet for avviksbehandling. En mulig konsekvens av dette kunne være at viktig kunnskap ikke ble en del av organisasjonens risikostyring.

Vi gjorde følgende funn:

- Prosedyren for registrering og behandling av avvik (ID 1024) manglet tydelig definisjon på avvik, gradering etter alvorlighet og tidsavgrensning på hendelser. Den manglet også en beskrivelse av hvordan rotårsaksanalyser skulle gjennomføres. Vi så følgende praktiske konsekvenser av dette:
 - Flere av avviksbehandlingene ga lite informasjon om bakenforliggende årsaker eller alvorlighetsgrad.
 - Samme lokalitet hadde hatt flere åpne avvik samtidig for samme dødelighetsårsak.
 - Manglende måloppnåelse og viktige velferdsutfordringer, slik som fiskesykdommer, tarmhelse og deformiteter, ble ikke registrert eller behandlet som avvik.
- Systemet for avviksbehandling hadde enkelte begrensninger som gjorde det vanskelig å få frem viktige detaljer i avvikene. De kunne ikke knytte et avvik til flere forhold, for eksempel både fiskevelferd/fiskehelse og tekniske forhold. Avvik knyttet til fiskehelse/fiskevelferd kunne ikke deles videre opp i underkategorier. De måtte også søke med fritext for å finne viktige parametere som dødelighetsprosent/tall, årsak og hvor hendelsen skjedde.
- Selv om dere fulgte opp avvikene i faste ukentlige møter, fortalte dere at avvikene ikke ble samlet, analysert og trendet. Dermed ble avvikene i liten grad brukt til risikoanalyser og strategiske beslutninger.
- Prosjekter i selskapet tydet på at dere hadde gjennomført rotårsaksanalyser, men dette kom ikke frem av avviksbehandlingene.

6. Verifikasjonstilsyn

Vi viser til tilsynskvittering etter gjennomførte verifikasjonstilsyn på følgende lokaliteter:

Lokalitetsnummer	Lokalitetsnavn	Saksnr AHL	Dato
45158	Aukan	2025/283081	21.11.2025
45169	Dysjaneset	2025/288571	25.11.2025
45084	Svartekari	2025/283009	20.11.2025
45020	Rekvika	X	26.11.2025
10381	Rødberg	X	3.12.2025

7. Dokumentliste

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet.

Dokumentoversikt
Organisasjonskart
Instructions for the Group CEO (stillingsbeskrivelse CEO)
Vedlegg til stillingsinstruks CEO - daglig leder
Stillingsinstruks leder yngel og settefisk
Stillingsinstruks leder havbruk
Stillingsinstruks leder kvalitet
Stillingsinstruks leder fiskehelse
Stillingsinstruks driftsleder
Stillingsinstruks assisterende driftsleder.
Stillingsinstruks driftstekniker
Ode Beslutningslinjer for fiskehelse
Prosedyre ID 8254 Ansvar og myndighet
Havbruk status uke 11 "Oppsummering Havbruk uke 11"
Fiskehelsestatus uke 11 2025
2025 ukemøte havbruk uke 39 "Oppsummering havbruk - uke 39"
Fiskehelsestatus uke 39 "Fiskehelsestatus 29.9.2025"
Yngel og settefiskstatus uke 11
Yngel og settefiskstatus uke 39
Innholdsfortegnelse over styrende dokumenter fra EQS
innholdsfortegnelse over styrende dokumenter knyttet til fiskehelse og biosikkerhet
ID 6225 Risikostyring
ID 10604 Biosikkerhet
ID 10498 Prosedyre for overvåking av velferdsindikatorer
ID 4177 Policy for ytre miljø, fiskvelferd, HMS
ID 1003 Hygieneinstruks ansatte og besøkende - settefisk

ID 6211 Besøkende - hygiene og HMS instruks - matfisk_visitor information - seafarms
ID 10433 Prosedyre sjekklister fiskevelferd sjølokaliteter (fra excel)
Topp 10 risikoelement
Bilder fra åpningsmøtet
ID 8259 Målsettinger IK-akva
ID 10414 Tiltaksplan for optimal fiskehelse og fiskevelferd sjølokaliteter
Mål og handlingsplan Svartekari 2025
Generasjonsevaluering - 23 generasjon Svartekari
ID 1010 Prosedyre for utarbeiding og styring av dokumenter
ID 6223 Interne og eksterne revisjoner
Sjekklister
Plan interne og eksterne revisjoner
Internrevisjon Aukan 5.12.24
Sjekklister internrevisjon statsbygd dato 070324
Revisjonsmerknader
Dokumentasjon avvikshandtering internrevisjon Aukan
Dokumentasjon avvikshandtering internrevisjon Rødberg
Deformiteter hos oppdrettstorsk
Ode AS vurdering av kjønnsmodning - sesongen 2025
ID 10455 Prosedyre veterinærbesøk sjø
Fiskehelseplan Matfisk
Veterinær fiskehelseplan Aukan 2025 (excel)
Dysjaneset biosikkerhetsplan
Vorpeneset Biosikkerhetsplan
Biosikkerhetstiltak for arbeidsbåter og brønnbåter slakt i ode
ID 7230 Prosedyre renhold og orden Matfisk
ID 9285 Prosedyre renhold av not
Risikovurderinger overordnet fiskehelse sykdom
ID 1072 Prosedyre for transport av fisk fra settefiskanlegg til sjøanlegg
ID 1075 Prosedyre for sortering og transport av slaktefisk og annen fisk fra sjøanlegg
ID 1105 Prosedyre levering av torsk fra settefiskanlegg med bil
ID 1110 Prosedyre Stikkvaksinering av torsk
ID 1123 Parallellproduksjon - identifisering av fiskegrupper
ID 7232 Beredskapsplan Ode
ID 9280 Beredskapsplan settefisk
Risikovurderinger overordnet fiskevelferd - Ode AS
ID 10483 Prosedyre for heving og senking av merd
ID 7238 Brakklegging av lokaliteter
ID1024 Registrering og behandling av avvik
Avvik ID 25755_6 merder over 0,5 % dødelighet uke 23
ID 25994 Avvik 6 merder over 0,5 % dødelighet uke 23
ID 30558 Avvik Dødelighet ved lasting og utsett av settefisk
ID 28492 Avvik Forhøya dødelighet på M7 veke 32
ID 29712 Avvik Forhøyet dødelighet ved slaktelevering M9
ID 30638 Avvik. Høy dd ved levering av slaktefisk M7 uke 32
ID 17115 Avvik_Økende dødelighet i alle merder (to stk)
ID 18283 Avvik
ID 24254 Avvik_over 0,5 % dødelighet M1 og M6 uke 11
ID 24407 Avvik over 0,5 % dødelighet i M1 og M6 uke 16
ID 24421 Avvik_over 0,5 % dødelighet M2 og M4
ID 24599 Avvik_over 0,5 % dødelighet M1 og M6 uke 17
ID 24767 Avvik_over 0,5 % dødelighet uke 18
ID 25031_ Avvik 4 merder over 0,5 % dødelighet uke 19
ID 25276 Avvik_over 0,5 % dødelighet uke 20
ID 25552 Avvik 6 merder over 0,5 % dødelighet uke 21
ID 26211 Avvik_6 merder over 0,5 % dødelighet uke 24
ID 28636 Avvik Forhøyet dødelighet i Merd 8, 9 og 10

ID 28008 Avvik 2 enheter over 0,5 % dødelighet i uke 28
ID 30703 Avvik Forøket dødelighet i uke 27-48 pga Atypisk furunkulose
Prosjektbeskrivelse - krafttak mot fiskedødelighet
Oversikt MT
15.08.25 Fiskehelserapport Aukan
15.08.25 Prøvesvar Patogen
15.09.25 Fiskehelserapport Aukan
15.09.25 Prøvesvar Patogen
24.10.25 Fiskehelserapport Aukan
24.10.25 Prøvesvar Patogen
25.10.25 Fiskehelserapport Aukan
25.10.25 Prøvesvar Patogen
25.07.25 Fiskehelserapport Aukan
25.07.25 Prøvesvar Patogen
27.06.25 Fiskehelserapport Aukan
Biosikkerhetsplan Aukan
Bivirkningskontroll M8, M9 og M10 Aukan
Brakkeleggingsrapport
Døde - Detaljert
Tilsynskvittering til Ode avd Bremanger
Tilsynskvittering til Ode avd Aukan
Revisjon Ode AS - dokumentasjon som forespurt Svartekari
2025 Ukemøt havbruk - uke 46
260825 Svartekari biosikkerhetsplan
Fiskehelseplan - Matfisk
Tilsynskvittering til Ode avd Ålesund
Tilsynskvittering til ode avd Stadt
Biosikkerhetsplan Stadsbygd
Dokumentasjon i forbindelse med planlagt inspeksjon på lokalitet Rødberg
Biosikkerhetsplan Dysjaneset
Mål og handlingsplan Dysjaneset 2024
Overvåking velferdsindikatorer Dysjaneset
2025 Ukemøte havbruk - uke 47
Fiskehelseplan Matfisk
070925 Rekvika biosikkerhetsplan
Avvik 2 enheter over 0,5 % dødelighet uke 47
Mål og handlingsplan Rekvika 2024
Prosedyre og skjema for oppfølging av velferdsindikatorer
0. Ode board meeting material 19.jun2025
03-2025 Management report
20241028 LTV oppdatering
20241208 Gut Screening and hypothesis
20250327 Aukan 2023G analyse

Sammen trygger vi framtiden for mennesker, dyr og natur